

LINUM

Informationsblad från Skånelin

Våren 1993

Linspinningsgille

Linspinningsgille den 9 maj, kl 09 00-17 00
på Degeberga Hembygdsgård.

Gårds Härads Hembygdsförening, Föreningen Skånelin, Vuxenskolan och Kristianstads Läns Hemslöjdsförening inbjuder till spinnigille.

Förmiddagen 09 30-13 00 är tänkt för deltagare i spinnigillet och eftermiddagen 13 00-17 00 för allmänheten.

För den som vill delta hela dagen, anhöriga medräknade finns möjligheter till kaffe och lunch till ett pris av 80 kronor.

Anmälan kan göras senast den 27 april till
Barbro Nyberg, hemslöjdskonsulent
Lasarettboulevarden 2
291 33 Kristianstad
Telefon: 044-10 10 04
eller till

Kirsten Persson (Skånelin)
Källs Nöbbelöv 1882
260 20 Teckomatorp
Telefon: 0418-603 03

Lin på Sätergläntan - rapport från Insjön

Betsy Persson

23-25 oktober 1992 hölls en linkonferens i Insjön, Dalarna, där jag var en av deltagarna. Först på programmet stod Sven

Erik Larsson, Örebro Lin, som redogjorde för *oljelinets väg från frö till slutprodukt*. På 10 000 ha bör vi klara Sveriges behov av matfrö, lin- och matolja, hudsalva m m. Linfrökakan, t ex, är ett bra foder för många djur; kallpressad linolja kan användas vid framställning av målarfärger och rostskydd.

Sven-Olof Hjort, målerikonsulent, talade sedan under rubriken "*Varför använda linoljafärg?*" Sådan har använts under snart 500 år, inte minst eftersom den har oöverträffad förmåga att tränga in i träet, särskilt den kallpressade oljan.

Spånadslin var nästa punkt och där talade Greta Johansson, Sätergläntans f d rektor, om *odling av lin och rötning av linhalm*. Vi fick lära oss att *tvastegrötning* är att föredra; den innebär att fler och starkare fibrer utvinns och kvaliteten och glansen blir bättre. Ett litet test på bra rötning: gör en knut på ett litet fiberknippe och ryck av. Brottet skall då vara aldeles tvärt vid knuten.

På kvällen talade Helmuth Kaulisch om *kvalitetsbedömning av lin*. Hans kunskaper går fem generationer tillbaka och rör allt om glans, renhet, längd och framför allt kvalitetsskillnaden mellan rot och topp; vid häckling skall dessa båda blånor skiljas åt. Sista dagen ägnades åt diskussion av föreningarnas gemensamma frågor, såsom samarbete och utveckling. Två grupper arbetar på riksnivå, dels "Arbetsgruppen för linfrågor", del "Riksgruppen för linets utveckling". Nu utsågs Orsalins Margareta Sjöberg som föreningarnas representant i

båda dessa grupper. Hon kan nås på telefon 0250-432 11 eller per brev Hansjö 6235, 794 90 Orsa.

Sammanfattningsvis bjöd konferensen på mycket av intresse i vacker miljö och för min del avslutades det hela med ett fantastiskt möte. När jag gick en sista sväng på området, stod plötsligt en älg c:a 15 m ifrån mig. Han betraktade mig i all stillhet en stund, varefter han vände och gick sin väg.

Skånska brydestuor

Kirsten Persson

Söndagen den 16 maj kl 14 00 är det återinvigning av den gamla brydestuan i Klåveröd. Det är ett gammalt kulturminne, som nu är restaurerat av orsborna.

Eldsjälen bakom har varit Ingeborg Paulson, då den ligger på allmänning invid den mark, som hon och hennes man tidigare ägt. Kostnaden för arbetet har kunnat hållas låg, då många frivilliga ställt sig till förfogande, uppmuntrade av Ingeborg med mat- och kaffekorg.

Jag hoppas att många linvänner skall ta tillfället att besöka Klåveröd denna söndag i maj, då Söderåsen förhoppningsvis är som allra vackrast.

Onsjö Härads Hembygdsförening står som värd och det kommer att bjudas på servering, folkmusik, anförande och beredning av lin.

Vägbeskrivning: Knutstorp - Klåveröd till vänster 200 m. P-plats finns.

Jag har tidigare här i Linum berättat om den restaurerade gamla brydestuan, som ligger mellan Bessinge och Frännarp, sydost om Hörby. Ni som bor i de trakterna, och inte redan besökt den, rekommenderas att göra ett besök. Tag gärna med ficklampa, så att ni riktigt kan se konstruktionen invändigt, där taket är stensatt och endast ett par små hål, som släpper in ljus, finns på gaveln! Hilding Andersson, som bor i närheten, och är en av dem, som arbetat med den är en god berättare om linberedning i gamla tider.

Tag gärna kontakt med honom först per telefon 0415-61 003.

Så har vi då vår egen, Skånelins, maskinella brydestua i Svalöv. Den har i dagarna utrustats med fläkt och utsug. Långa efterlängtat. Sedan vi fick installerat den från Polen inköpta skäktturbinen är kapaciteten så god, att vi kan välkomna linvänner från hela södra Sverige att bereda sitt lin snabbt, lätt och mindre dammigt.

För att få något att bereda, så hoppas vi på ett bra linår med god skörd. I så fall kommer det att finnas spånadslin, vitblommigt Henryk och Bryta, för självryckning i Marieholm, Betsy Persson, tel 0413-70 005 Billeberga, Jan Lindberg, tel 0418-60 707 Brösarp, Clas Johnsson, tel 0414-73 010 Stångby, Margareta Bengtsson, tel 046-48 027.

Kanske fler odlare anmäler sig senare. Tag därför gärna kontakt med Kirsten Persson, tel 0418-60 303.

I slutet av juli, början av augusti brukar linet i normala fall vara i gulmognadsstadiet, c:a 30 dagar efter fullblom. En del av Skånelins medlemmar ställer då ett veckoslut upp som instruktörer i handryckning.

Det brukar komma många, som vill skörda lin, inte bara för att senare bereda det, utan även för att ha som eterneller. Samvaron ute i linfältet med barn och kaffekorgar brukar bli trevlig. Du behöver inte vara medlem i Skånelin för att få skörda lin, men för att få använda maskinerna i brydestuan och för att få hyra rötningsbassängen så fordras medlemskap.

Avgifter i brydestuan:

Studiebesök, 20 pers	300:-
Studiebesök, mer än 20 pers	500:-
Hyra av lokal och maskiner	50:-/tim
Instruktion	100:-/tim
Hyra av rötningsbassäng	200:-/2 v

Bokningar av brydestua och bassäng till
Kirsten Persson, tel 0418-60 303
Betsy Persson, tel 0413-70 005

Årets linkurs i Svalöv

Svalövsortens Vuxenskola

Start: Slutet av juli med skörd.

Förfrågan om kursen:

Mån-torsd kl 13 00-18 00 Vuxenskolan, tel
0418-63 579

Kirsten Persson, tel 0418-60 303

I sina gömmor fann Ruth och Solgerd denna gamla visa från 1931

Lävis

*Vi väva i duran o munk fallera
och bommen slår flitigt sin dunk fallera
och skytteln far och flyger och präktigaste
tyger
vi väva i duran och munk fallera*

*Och drömmar om lycka och vår fallera
dom slår vi in i ljusa krabbasnär fallera
i rosengång och flossa
om skogens doft och mossor
vi drömma när trädnngen blir svår fallera*

*Och drällar av hemspunnet lin fallera
och damast så silkeslen och fin fallera
och tankarna de vandra
och ingen kan dem klandra
de söka sig till lilla vännen sin fallera*

*Och spinnrocken snurrar o snor fallera
och spolmaskinen hjälper till o gnor falle-
ra
och flinka fingrar ila
och ingen rast o vila
och ingen sävlig lättja bland oss bor falle-
ra*

*Och en gång jag bygger väl bo fallera
med vännen min i kärlek o tro fallera
och häda skall vi sträva
och allt det skall jag väva
till eget o hemmagjort bo fallera*

Ge linet en chans!

(Saxat ur Dagens Nyheter)

Ingegerd Mellander

Det är med ångslan och sorg vi ser hur våra åkrar läggs i träda och därmed förfular landskapet - till ingen nytta.

Varför inte odla spånadslin istället? Vissa trakter är synnerligen lämpade för linodling, särskilt Hälsingland, Värmland och delar av Småland. Lin är ett oöverträffat naturmaterial: fuktabsorberande, svalt, starkt och vackert!

Är inte teko-industrin intresserad? Svenska linnekläder från Sene gård i Järvsö gjorde succé i Paris för några år sedan, och Barbro Grytnäs utställning på Skansen i somras väckte stor uppmärksamhet.

Den berömda Nobelduken, naturligtvis vävd i Klässbol, på vårt enda kvarvarande damastväveri, var skam till sägandes framställd av italienskt lin. Annars sägs ju svenskt lin ha högre kvalitet än det importerade.

Tyvärr är linberedning en dyrbar historia, särskilt i liten skala och med hantverksmässiga metoder. 1966 drogs sorgligt nog statens stöd till linodlingen in, förmodligen i kortsynt entusiasm för de nya billiga syntetfibrerna. 1987 presenterades en ny utredning om linets framtid. Till vilka slutsatser kom den?

Är det naivt och orealistiskt att ställa frågan: Om bönderna får bidrag för att ha ogräs på åkrarna, kunde de väl lika gärna - eller ännu hellre! - få pengar till linodling! Därmed skulle ju också en uråldrig textil kulturtradition få leva vidare - och landskapet förbli öppet och vackert åtminstone i en del trakter. En blommande linåker är en skön syn!

Nordisk Linkonferens i Örebro hösten 1992

Eskil Persson

En intressant och välplanerad konferens arrangerad av Örebro Lin hölls i december förra året i Örebro. Föreningen Skånelin bevakade konferensen. Föredragen behand-

lade alla tänkbara teman kring linets fiber och olja, kvalitet och användningsområden. Här nedan följer korta sammanfattningar av några utav föredragen.

Sten Sandström, chef för Holma Helsinglands AB i Forsa, diskuterade "Kvalitetsaspekter på fiber och garn". På 1980-talets mitt var världens linodling 1,5 milj ha, varav 75 % odlades i gamla Sovjetunionen. Den huvudsakliga produktionen i Västeuropa fanns i norra Frankrike, Belgien och Holland, där man i mitten av 1980-talet odlade c:a 85 000 ha. Just denna del av Europa har det rätta jämna, fuktiga klimatet, som fordras för att få fram en bra lin-kvalitet. Även Tyskland odlade tidigare relativt mycket lin. Odlingen avbröts på 1960-talet, men har nu återupptagits på vissa håll.

Skördarnas kvantitet och kvalitet varierar starkt. Fransk/belgisk odling kan ge 1 000 kg långlin och 500 kg tow av god kvalitet per ha. Sovjetisk odling ger endast 1/3 därav och dessutom av sämre kvalitet. Tyvärr har odlingen i Västeuropa halverats från 1990 till 1992. Utav det senaste årets skörd blev 30 % av linet överrotat och måste kasseras. Prishöjningar är därför att vänta, om inte linarealen ökar.

Välberett lin ger en stark och spänstig fiber och vackert garn. Lagom rötning ger rätt och jämn färg. F n daggrötas 90 % av linproduktionen i Västeuropa. För mycket nederbörd under rötningen kan sänka fiber- och garnkvaliteten.

Sten Liljedahl, Sveriges lantbruksuniversitet, höll ett föredrag betitlat "Teknologiska och ekonomiska aspekter på linoljebaserade produkter". Oljelin är en gröda som går att odla i Sveriges södra hälft, till skillnad från många av dagens tänkbara nischgrödor, som inte är anpassade till våra förhållanden. Svensk skördenivå är acceptabel, men stora årsmånsvariationer förekommer. Uppsattningsmål är 1 500 kg/ha. Under extremt goda förhållanden kan skörden t o m bli över 3 000 kg/ha i Sverige.

Linet är ett bra komplement i växtföljden. Det tål eller kräver mycket låg kvävegiva, vilket är positivt ur miljösynpunkt. Dock har linet liten eller ingen förmåga att konkurrera ut rotogräs. Oljelinet är en avreglerad gröda, vars pris helt följer gällande världsmarknadspris. Detta varierar mycket beroende på tillgång och efterfrågan. Stora produktions- och exportländer är Argentina och Canada. Dessa länders variation i linodlingsintensitet styr priset på oljelinfröet.

Till dess odlingarna i Örebro kom igång på allvar importerades all linolja, som konsumerades i Sverige, både som raffinerad och oraffinerad olja. Härutöver importerades också helt linfrö motsvarande en svensk odling om 5 000-6 000 ha med ett skördeutbyte på 1 300-1 500 kg frö per hektar.

Vid oljepressning blir c:a 35 % av fröets vikt olja. Resten blir linfrökaka, ett fodermedel främst för kor. Nivån på priset av linfrökaka, f n 1:50-2:00 kr/kg, är betydelsefull för att få ekonomi i linodlingen, då oljepriset har varit lågt.

Idag finns inget intresse för oljelinhalmen, vars massa uppgår till c:a 3 000 kg/ha. Priset uppskattas till c:a 40-50 öre/kg, vilket är lika med bränslevärdet. På sikt kan finnas möjlighet att öka halmvärdet genom vidareförädling.

Forskning inom spånadslin har genom åren bedrivits intensivare än forskning kring oljelin. Främst är det Canada som ägnat sig åt oljelinproblematiken, men många frågor kring linoljans kemiska och tekniska egenskaper är ännu olösta. Sedan några år bedriver Svalöf Weibull AB forskningsarbeten rörande fettsyrasammansättningen i olika linarter och linsorter.

Linfröets medicinska egenskaper och dess näringsvärde är inte studerade i större utsträckning, men viss forskning sker i USA och Canada. Det vore också önskvärt med ökad kunskap om linfrökakan som fodermedel.

Huvudmarknaderna för linolja är linoleum-mattor, färger och lacker. Härutöver finns i Örebro ett antal produktutvecklingar som t ex linsalva, linfrö för hälsokost, rostskydd och fordonsbränsle. Det finns säkert många fler möjligheter, men det är kostsamt och

svårt att produktutveckla och det blir inte lättare av att man är tvungen att samarbeta med andra branscher.

Lennart Dufva, utvecklingschef hos Alcro-Beckers, informerade om linoljans möjligheter och begränsningar inom färg- och lackindustrin. Linolja ingår i många färger, som används av både "hemmamålare", yrkesmålare och konstnärer. Den är en viktig komponent i det som benämns linoljefärger, alkydoljefärger, träoljor och rödfärg. Linoljan används i olika former, dels som linfett-syra och s k standolja, som rå och kokt linolja samt av diverse specialbehandlade typer. Undersökningar har gjorts av fettsyresammansättningen hos linolja ur linfrö producerat i 7 olika länder, nämligen Uruguay, Indien, USA, Mexiko, Tyskland, Argentina och Sverige. Variationen i halten av mättade fettsyror, oljesyra, linolsyra och linolensyra är liten i linolja från de olika länderna. Endast den svenskproducerade linoljan skiljer sig anmärkningsvärt genom en *lägre* halt av oljesyra och *högre* halt av linol- och linolensyra än genomsnittet av övriga länders olja.

Utvecklingen av linoljebaserade färger synes nu ha goda möjligheter, men det finns också vissa begränsningar för linoljefärgernas användning. Positivt är att linoljan är användbar som den är ävensom i "förädlad form". Den ger färger med god penetrering i underlaget, dvs den ger ett utmärkt rötskydd. Linolja uppfattas idag mycket positivt. Bland negativa faktorer kan nämnas att linolja ger färger som torkar långsamt och färger som ibland också gulnar. Färgerna är också känsliga för vissa industriklimat. Tillgången på linolja varierar och ger problem för färgtillverkaren.

Svensk linolja kan få en utökad användning om den vidareförädlas till s k standolja och linfett-syra. Äkta linoljefärg är svensk tradition. Den har sin givna plats för målning av trä även i framtiden.

Konferensen i Örebro benämndes "nordisk". Trots detta fanns en deltagare från Storbritannien, mr Stewart Green, som är ordförande i landets oljelinodlareförening. Han informerade om oljelinproduktionen på europamarknaden. I Europa har

oljelinproduktionen ökat från 1991 med 121 000 ha till 1992 med 252 000 ha, alltså mer än en fördubbling. Inom EG är det Storbritannien och Tyskland som svarar för 90 % av produktionen. Skördenivån i Storbritannien, vars klimat är utomordentligt välanpassat för linproduktion, ligger på 1 700-1 800 kg/ha. Bäst resultat inom EG nås dock i Nederländerna med 2 400 kg/ha. Expansionen av den europeiska oljelinproduktionen har resulterat i att den canadensiska odlingen har minskat. Canada, som är världens största oljelinproducent, har under de senaste åren minskat sin odling med 25 %.

Studiebesök hos Märtha och Jan-Greger Persson, Höjs Boställe

Kirsten Persson

Carl von Linné kallade med rätta **Linet** för "**den högst nyttiga växten**". För att man kunde använda allt, från rot till topp.

Jag själv har hittills varit mest intresserad av fibern i stjälken. Fröet har jag endast använt till utsäde och brödbak.

Häromdagen blev jag inbjuden till oljelinodlarna Märtha och Jan-Greger Persson på Höjs Boställe. Det blev en mycket intressant förmiddag tillsammans med en stor grupp inbjudna. Vi fick följa hela proceduren, från frö till linolja på flaska.

Fröet skall torkas ner till 7 % vattenhalt. I en gammalstationär Thermeriuströska, för några i gruppen ett kärt återseende, rensas fröet väl. Man vill ha ren olja av *lin* utan inblandning av senapsfrö eller ogräsfrö. Fröet pressas under 2 ton tryck, och sedan lagras oljan i minst 1 månad, sommartid och 2 månader vintertid, innan den tappas upp på flaskor. Under bra växtförhållanden ger 50 ha oljelin 100 ton frö och av det blir det 25 m³ olja.

Inbjudna fönsterhantverkare, färg- och trätjärefabrikanter berättade sedan om de olika användningsområdena.

Rå linolja är bra som grundskydd av trä. Även som rostskydd på bilar. Linoljefärg är

bra även på betong. Då ytan på såväl betong som trä har blivit sliten, men färgpigmentet finns kvar, kan det räcka med att bättra med endast linolja, och man får en fin yta igen.

Så fick vi också höra om hur man utvinner dalbränd tjära, som en gång var vår 3:e största exportvara. Redan 1748 fanns mycket bra beskrivning på hur man utvinner tjära, men ingen vet exakt vad trätjära innehåller mer än retén = kolväte, fettsyror och alkohol. På 1700-1800-talet var det stor efterfrågan på trätjära till skeppsbyggeri. Nu använder vi den bl a till att impregnera virke. Linolja, terpentin och trätjära blandat i lika delar anses vara det bästa till virke under mark och ur miljösynpunkt mycket bättre än det tryckimpregnerade. Till bl a staket får man en vacker, fin och hållbar yta, det som båtägare kallar ros-lagsmahogny, med 25 % linolja, 25 % terpentin och 50 % trätjära.

Medicinsk användning finns också av linolja och trätjära. Linolja bl a till brännskador och trätjära till salvor och en stor del går till myggolja.

Det mesta av det vi fick lära är inget nytt. Det har människor kunnat för flera hundra år sedan. De norska stavkyrkorna t ex är strukna med tjära. Tyvärr har en generation nu på 1900-talet förstört mycket fasader, gamla fina fönster o dyl med plastfärger. Nu måste vi lära om och försöka rädda det som finns kvar att rädda. Glädjande är att många vaknat och blivit medvetna om de goda egenskaperna i svenska naturprodukter. Då det finns hopp om att vi skall få njuta av blåblommade fält vid midsommartid, som sedan blir till nyttig och ren svensk linolja. Den importerade oljan innehåller 10 ggr mer skräp.

PS. För att något mildra skammen över att jag tillhör den plastfärgsförstörande generationen skall jag nu ta egg välgörande fotbad - med linolja i. DS.

Föreningen Skånelins årsberättelse 1992
Rosie Johansson

Föreningens medlemsantal utgjorde den 31 december 1992, 354 personer. Antalet

medlemmar har under året minskat med 40. Medlemsavgiften var 1992, 50:- kronor.

Styrelsen har haft följande sammansättning:

Ordförande:	Göran Kuylentjärna
Vice ordförande:	Kirsten Persson
	Sven Eric Mårtensson
	Barbro Nyberg
	Eskil Persson
Kassör:	Betsy Persson
Sekreterare:	Rosie Johansson

1992 har styrelsen haft sammanträde 6 gånger, nämligen:

11 februari, Beredningsstationen och hos Kirsten Persson

7 mars Hushållningssällskapet, Kristianstad

12 maj, Bo Sjöholm, Vinslöv

18 augusti, Bjärsjölagård

20 oktober, Kirsten Persson

16 november, Sven Eric Mårtensson, Hammar

Föreningens årsmöte hölls lördagen den 7 mars i Hushållningssällskapets lokaler i Öllsjö, Kristianstad. Efter stadgeenliga förhandlingar och val talade lantbrukaren Jan Lindberg, Billeberga om "Problem och möjligheter i skånsk oljelinodling". Han visade prov på det papper som tagits fram i laboratorieförsök vid Klippans finpappersbruk av restprodukten linhalm (50 %) tillsammans med björk och tallsulfat (50 %).

Ytterligare ett intressant föredrag med bildvisning hölls av linkonsulenten Gunilla Mattsson. Hon beskrev hur man i Gävleborgs län satsade på linet i framtiden. Genom linets mångsidiga användning och dess historiska förankring i länet, gjorde man landskapet tilldragande för turister.

Ett fyrtyotal medlemmar hade mött upp.

Föreningens övriga aktiviteter

Spinning av lin - Spinnegille, hade den skånska Båstadgruppen med Irmela Paulsson i ledningen inbjudit till lördagen den 9 maj i Boarps hembygdsgård. Dagen blev ett anorlunda inslag i hembygdsföreningens verksamhet och mycket uppskattad av såväl

deltagarna (spinneskorna) som av besökarna på hembygdsgården.

"Linets dag" hölls traditionsenligt i Vuxenskolan lokaler och med demonstration av linberedningen i beredningsstationen. Utställningen var mångsidig, bl a visades "Gamla kläder och vardagsvaror av lin". De tillhandahölls av Barbro Nyberg, Astrid Vi-berg, Borrby knypplade skåniskt och "gobelänger" broderade med lintråd visades av Solveig Kristiansson, Växjö. Lindagen var välbesökt med ca 200 personer som gäster.

Lin för spånad har odlats på olika håll bl a hos Betsy Persson, Clas Johnsson och Sven Eric Mårtensson. En fortbildningskurs för lärare om lin och linberedning anordnades också av Gunnel och Sven Eric. Årets linskörd blev mycket dålig med anledning av torkan under växtperioden, men tidigare års linskördar har funnits att tillgå.

Kursverksamheten kring linhanteringen har i övrigt hållits av Vuxenskolan och hemslöjdskonsulenterna. Enskilda medlemmar har anlitats för demonstrationer vid olika sammankomster.

Besök

Föreningen har under året gästats av intresserade linvänner från Island, Norge och Danmark, som vid studieresor besökt såväl linodlare som beredningsstationen och visats runt av Kirsten Persson.

Beredningsstationen

Den i slutet av 1991 installerade skäktturbinen har vid skilda tillfällen visat sig äga en god kapacitet för att skakta det bråkade linet. Skäkningen utgör inte längre någon flaskhals i beredningsarbetet, som kan flyta kontinuerligt under förutsättning att man är ett lag på fyra-fem personer. Lintågan blir relativt ren och lättare att bearbeta vidare.

Skäktturbinen är dock en alstrare av betydligt mera lindamm och näs- och öronskydd är ej tillräckligt för dem som arbetar där. Styrelsen har undersökt olika möjligheter att isolera maskinen och ordna utsugning

för att få en bättre arbetsmiljö. Det alternativ man för verksamheten fann vara genomförbart var ett förslag från Dalby Stallmiljö, där man isolerar maskinen med en gummi-kåpa samt genom en central dammsugare förflyttar dammet till en behållare. Styrelsen beslutade om inköp av anläggningen vid sammanträdet 1992 11 16. Beredningsstationen har med anledning av nyinstallationen granskats av kommunens miljövårdschef och länsstyrelsen har underrättats.

Föreningens medlemsblad - **Linum** - har under året utkommit två gånger, dels i april och dels i oktober. Skilda författare har medverkat. Redaktionen ser det som angeläget att till läsarna förmedla både vad som försiggår kring linet på riksplanet och vad man lokalt satsar på.

Ett tjugotal linföreningar finns i landet. Dessa har en gemensam representant i **Nämnden för hemslöjdsfrågor**. I oktober 1992 valdes ny representant, *Margareta Sjöberg* (Orsalin). Hon efterträder Clas Johnsson (Skånelin).

1993 (hösten) planerar linföreningarna anordna en sammankomst i Stockholm.

1992 har styrelsen liksom tidigare erfarit ett gott stöd för verksamheten från såväl organisationer som enskilda medlemmar och vill därför till samtliga framföra ett varmt tack.

Borgeby och Svalöv januari 1993

Föreningen Skånelins styrelsen
Göran Kuylentjärna, Kirsten Persson,
Sven Eric Mårtensson, Barbro Nyberg,
Eskil Persson, Betsy Persson, Rosie Johansson

Föredrag och studiebesök vid Föreningen Skånelins årsmöte
Rosie Johansson

Ett femtiotal medlemmar hade hörsammat kallelsen och deltog i årsmötet. Föreningens ordförande Göran Kuylentjärna hälsa-

de deltagarna välkomna till det sjätte årsmötet i föreningens historia. Ordföranden konstaterade att linintresset växer, fler föreningar bildas, forskning pågår på olika institutioner och linet har blivit en angelägenhet på riksnivå. För den enskilde medlemmen kan det vara kvaliteten på lintågan och ett bra beredningssystem som känns mest angeläget.

Jan Greger Persson, Höjs Boställe, informerade om *VM i plöjning 1993*, som pågår 9-12 september på Västraby Gård, och till vilket man beräknar att 100 000 besökare kommer. 30 länder deltar i själva tävlingarna, som arrangeras av JUF. Dessutom ordnas det olika utställningar av såväl maskiner som mat och hantverk. Skånelin avser att delta under temat "Lin förr - nu - i framtiden".

Jan Greger gav som producent också synpunkter på oljelinodlingen och framställningen av linolja.

Dick Johansson, som tillsammans med två bröder driver Klässbols Linneväveri, gav auditoriet en mycket fängslande beskrivning av företagets historia, från sin farfars tid och fram till idag.

Farfar - Hjalmar Johansson - känd som duktig vävare och utbildad vid jaquardväveriet i Borås, flyttade 1918 med familjen till Klässbol. En mekanisk vävstol inköptes och placerades i vardagsrummet. Så småningom blev hemslöjden också kund i det lilla väveriet, vilket sågs som en stor ära och vittnade om god kvalitet på varorna. Men endast 42 år gammal gick farfar ur tiden och ansvaret för den fortsatta verksamheten vilade på farmor, som blev försäljare och på äldste sonen Vitalis, då 17 år gammal, som ansvarade för vävningen.

1950 byggdes den nya fabriken och företaget kunde utvidga och överleva, trots syntetmaterialen, som gjorde intåg på marknaden. 1975 övertog sönerna företaget och efter sin första utställning i Stockholm 1980 har bröderna Johansson kunnat glädja sig åt en ständigt ökande efterfrågan till svenska och norska ambassaden, Nobelstiftelsen, kungahuset osv. Problemet idag är närmast

att hålla företaget på en lagom nivå. Hur de välkända produkterna tillverkas, synas och utställs, visades i ett intressant bildspel från fabriken.

Dagen avslutades med ett intressant studiebesök på "Solsidan" - de nya lokaler i vilka Malmöhus läns Hemslöjdsförening residerar. Hemslöjdskonsulent Ann Helen Olsson och butikens chef Gunvor Johansson tog emot och presenterade verksamheten, vilken alla kunde notera har tagit ett stort steg framåt. Man visade många prov på vackra arbeten och sålde mönster till de typiskt skånska vävnaderna och yllebroderierna.

Årsstämmans deltagare konstaterade att dagen varit "mycket lyckad".

GLAD VÅR OCH LINSOMMAR önskar Redaktionen

Bidrag till nästa Linum mottages tacksamt senast den 20 september under adress

Malmöhus läns hushållningssällskap
Att. Marianne Fagerström
237 91 Bjärred